

Foto: Jens-Ole Jensen

“Altså jeg vil godt svede, men det må godt være på en pæn måde...”

- om pigers barrierer for deltagelse i idrætsundervisningen på gymnasiet

ASTRID HADBERG & LINE MUNK NIELSEN

Pigerne og drengene kommer slentrende ind i hallen. Der er nogle drenge, der giver sig til at løfte et par sandsække. Lidt efter giver de sig til at kaste med en bold... (...) ...Pigerne sætter sig eller står langs væggen. De snakker og nusser hinanden. Nogen holder i hånd. Nogen piller i hinandens hår. De er næsten alle sammen samlet i en klump. (Observationsnoter, 27.10.2015)

ASTRID HADBERG

Kandidatstuderende, Idræt og Sundhed, Syddansk Universitet

ashad13@student.sdu.dk

LINE MUNK NIELSEN

Kandidatstuderende, Idræt og Sundhed, Syddansk Universitet

linen13@student.sdu.dk

Ovenstående observation udgør én af mange lignende situationer, der forekommer i idrætsundervisningen i gymnasiet. Spørgsmålet er, hvad der er på spil i situationen? Hvorfor sætter pigerne sig langs væggen, i stedet for at være aktive som drengene? I 2015 blev der udarbejdet en undersøgelse omhandlende pigers idrætsdeltagelse: *“Pigers idrætsdeltagelse: Hvorfor er der så mange piger, der ikke går til idræt?”* (Ibsen et al, 2015). Undersøgelsen viser, at piger i alderen 16 til 19 år er markant mindre regelmæssigt idrætsaktive end drenge i samme aldersgruppe (Ibid, s.8ff). Yderligere konkluderer Ibsen et al, at piger med en negativ holdning til skoleidræt dyrker mindre idræt i fritiden, end piger, der forholder sig positivt til idrætsundervisning (Ibid, s.62). Derfor er det interessant at forsøge at forstå, hvilke barrierer piger oplever i forbindelse med idrætsundervisningen.

Sammenlignet med idræt i folkeskolen er idræt i gymnasiet et underbelyst fænomen. Idræt i folkeskolen er blevet evalueret flere gange: først i 2003-2004 i EVA-rapporten (Danmarks evalueringsinstitut, 2004) og igen i 2011-2012 i SPIF-rapporten (Munk & von Seelen, 2012). Noget lignende er ikke foretaget i gymnasiet. Heller ikke i et historisk perspektiv er der foretaget specielt mange undersøgelser af gymnasieidræt. Lektor Per Jørgensen skriver, at skoleidræts historie er en forholdsvis ny disciplin, særligt når det drejer sig om idræt i en gymnasial sammenhæng (2006, s.33).

Formålet med denne artikel er at belyse pigers oplevede barrierer for idrætsdeltagelsen i gymnasiet og i et bredere perspektiv at bidrage med viden om idrætsundervisningen i gymnasiet.

IDRÆTSUNDERVISNINGENS BETYDNING

Artiklen bygger på BA-projektet: *“Altså jeg vil godt svede, men det må godt være på en pæn måde...” - En caseundersøgelse af pigers oplevede barrierer i forbindelse med idrætsdeltagelsen i gymnasiet.*¹ Den opnåede viden udspringer af et casestudie af piger fra Odense Katedralskole baseret på tre deltagerobservationer² og to fokusgruppelinterviews³, da kompleksiteten af en case gør det usikkert udelukkende at anvende en enkelt datakilde (Rasborg, 2013, s.403f).⁴ Casestudiet viser, at pigerne ikke vælger den aktive deltagelse i idrætsundervisningen fra, fordi de ikke finder den vigtig. Pigerne udtrykker, at idrætsundervisningen i gymnasiet er med til at styrke sammenholdet og skabe fælles historier. Herudover oplever de, at den læring, de opnår i idrætsundervisningen, går ud over undervisningssituationen og i høj grad er alment dannende. På trods af at pigerne oplever idrætsundervisning som vigtigt, fremhæver de forskellige barrierer, som har betydning for deres deltagelse i denne; *at få tabernavnet* (man bliver stemplet som god eller dårlig til idræt), *for meget konkurrence, at det er nemt at pjække fra* (der er ingen forpligtelser, hvilket gør det nemt at blive væk) og *drengene*.⁵ Disse barrierer udspringer i høj grad af personlige oplevelser, ligesom alder og klassetrin også har en betydning. Dette gør dem ikke mindre betydningsfulde, blot mere komplekse. Eksempelvis opleves drengene som barrierer for pigernes deltagelse i 1.g, da de for pigerne fremstår barnlige og dominerende, mens pigerne i 3.g oplever drengene som medspillere, der bidrager positivt til undervisningen. Dette viser, at der sker

1 Artiklen skriver sig ind i en samfundsvidenskabelig forskningstradition med udgangspunkt i socialkonstruktivismen og den filosofiske hermeneutik. Konkret betyder dette, at pigers oplevede barrierer i forbindelse med deres deltagelse i idrætsundervisningen forstås som foranderlige, betinget af historiske og sociale processer.

2 Ved at foretage deltagerobservation i idrætsundervisningen blev det muligt at undersøge, i hvor høj grad pigerne deltog i undervisningen, hvordan de forholdt sig til undervisningen og hvilken social interaktion der var mellem pigerne, drengene og lærerne. Deltagerobservationerne var kontekstafklarende, men gav samtidig mulighed for at opbygge relationer til pigerne, hvilket medførte øget tryghed og lyst til at deltage i fokusgruppelinterviewene. Derudover blev observationerne i høj grad udgangspunkt for interviewene, hvilket medførte, at pigerne lettere kunne relaterede til de belyste situationer.

3 Fokusgruppelinterviews anvendes til at producere data om sociale gruppers fortolkninger, interaktioner og normer (Halkier, 2015, s.139). I casestudiet var fokusgruppelinterviewet relevant, da formålet netop var at undersøge, hvilke barrierer en bestemt social gruppe, piger i gymnasiet, oplever i idrætsundervisningen. Fokusgruppelinterviewene blev struktureret ud fra ‘den blandede tragtmudel’. I den blandede tragtmudel startes fokusgruppelinterviewet åbent og sluttes stramt. Dermed gives der plads til deltagerens perspektiver, mens specifikke forskningsinteresser også bliver belyst (Ibid, s.142f). Fordelen ved dette var, at der blev plads til pigernes egne tanker omkring barrierer, hvilket åbnede op for emner, der ikke var blevet observeret.

4 For at øge validiteten blev informanterne udvalgt så heterogent som muligt. Der blev udvalgt piger fra 1.g (naturvidenskabelige) og 3.g (humanistiske) med idræt på c-niveau (obligatorisk), hvilket gav en informantgruppe med forskellige baggrunde, interesser og motivationer for idræt.

5 Barriererne kom til udtryk gennem fokusgruppelinterviewene, hvor pigerne selv italesatte disse.

en udvikling hen over de tre år i gymnasiet, som ligeledes influerer på barriererne.

Der er dog barrierer, som fremstår mere generelle. Da idræt er et kropsligt fag, hvor læring og deltagelse sker gennem det at være fysisk aktiv i en social sammenhæng, medfører faget en udstillethed, som pigerne ikke oplever i andre fag. Derudover tillægges udseendet stor betydning. Pigerne udtrykker, at det er vigtigt for dem at se godt ud, mens de dyrker idræt. Dette begrænser dem i deres deltagelse, da der bliver set ned på det at svede og blive rød i hovedet. Denne kropsfokusering får ikke alene betydning for selve undervisningen, men bliver også en begrænsende faktor i forhold til at klæde om og gå i bad efter idræt. Lærerens rolle og tilgang til undervisningen har ligeledes en essentiel betydning for pigerne. Læreren er ofte den afgørende faktor mellem den gode og den dårlige idrætsundervisning. Det har betydning, hvilken relation pigerne har til den enkelte lærer og om denne opleves demotiverende, useriøs eller ustruktureret. De mest centrale og fremtrædende barrierer er således; *at blive udstillet i idrætsundervisning og læreren som en barriere for deltagelse*. Først vil Erving Goffmans teori om hverdagslivets sociale interaktioner (Goffman, 1990; Jacobsen og Kristiansen 2002) og Damkjærs teori om kroppen (Damkjær, 1994) anvendes til at belyse og forstå pigernes oplevelser af udstillethed. Herefter benyttes Per Fibæk Laursens teori om den autentiske lærer (Laursen, 2007 og Laursen, 2004) til at skabe en forståelse for lærerens betydning.

DRAMATURGISKE ELEMENTER, DEN PERSONLIGE FRONT OG KROPPEN

Erving Goffman beskæftiger sig med hverdagslivet og særligt de kortvarige møder der opstår, når mennesker er sammen (Jacobsen og Kristiansen, 2002, s.62f). Selvom idrætsundervisningen ikke kan kategoriseres som kortvarige møder, vurderes det dog, at Goffmans teorier også har forklaringsværdi i denne sammenhæng. Goffmans dramaturgiske elementer tager udgangspunkt i teatermetaforer og kan anvendes til at beskrive og forstå, hvordan og hvorfor folk handler, som de gør (Jacobsen og Kristiansen, 2002, s.96f). Det dramaturgiske element *optræden* belyser den del af individets aktivitet, som finder sted ved individets konstante tilstedeværelse foran en gruppe af tilskuere (Goffman, 1990, s.32). Ifølge Goffman spiller mennesket en *rolle*, når det optræder (Ibid, s.28ff). Denne rolle tilpasses de opfattelser og forventninger, der er gældende for den sociale arena, hvor rollen spilles (Ibid, s.44). Derudover skelner Goffman mellem to forskellige *områder for optræden*, scenen og bagscenen. *Scenen* er stedet, hvor optræden finder sted og aktørerne spiller deres rolle. På scenen er der et publikum, der "dikterer" normer og standarder for denne. *Bagscenen* er kendetegnet ved, at publikum ikke længere er til stede. Derfor behøver de optrædende ikke at kontrollere eller nedtone den afgivne information, der kunne skade det selvbillede, der ønskes opretholdt

(Ibid, s.109ff). Et andet aspekt som Goffman belyser er, hvordan det enkelte individ bør fremstå. Her anvendes begrebet *den personlige front* (Jacobsen og Kristiansen, 2002, s.65). Den personlige front skal indikere, at individet ønsker at fremstå præsentabelt og besidde de rette overfladedekorationer. Det at præsentere sig selv på en præsentabel måde skal signalere respekt for de øvrige deltagere og den sociale situation (Ibid, s.66f). I en dansk kontekst har Søren Damkjær skrevet om æstetisering af kroppen i det moderne samfund (Damkjær, 1994, s.140). I sociale sammenhænge tillægges kroppens ydre en stor betydning. Damkjær påstår, at egenkroppen er det kropslige centrum i en spejlverden, hvor kroppen spejler sig i sig selv og i andre kroppe (Ibid, s. 137f). Denne spejling er essentiel, da den er en del af individets identitetsdannelse. Spejlingen i egenkroppen, andre kroppe og idealkroppen er med til at definere, hvem man er som menneske.

AT BLIVE UDSSTILLET – IDRÆTSUNDERVISNINGEN SOM ET SKUESPIL

At blive udstillet i idrætsundervisningen handler for pigerne om forskellige former for udstillethed: *i badet, i tøjet, ens idrætslige niveau* mm. Det er tydeligt, at den sociale kontekst, som pigerne indgår i, skaber denne følelse af udstillethed. Det er ikke muligt, at føle sig udstillet, med mindre der er nogen, der kigger på en. Pigerne følelse af at være udstillet kan ud fra Goffmans dramaturgi forklares med, at pigerne er i gang med en *optræden* (Goffman, 1990). Tilskuerne er drengene, de andre piger og lærerne. De kan ikke bare gemme sig væk, da de konstant er med til at holde forestillingen kørende.

“...at man kan ikke gemme sig. Fx hvis vi skal løbe, så kan du ikke bare lade være med og løbe fordi, det skal du ligesom, så du kan ikke gemme [dig], hvis du er dårlig, fordi du bliver lidt nødt til ligesom at præstere...” (Fokusgruppe-interview I, 03.11.2015).

Dette adskiller idræt fra andre fag, da pigerne i disse fag ikke har den samme følelse af at skulle optræde og lettere kan skjule sig. Idrætsundervisningen får pigerne til at stå med en oplevelse af, at de befinder sig på en *scene* (Goffman, 1990) og skal spille en bestemt *rolle* (Ibid). Deres optræden og rolle er bestemt af de normer og standarder, der gør sig gældende for idrætsundervisningen. Pigerne har en forestilling om, at de gældende normer og standarder i idræt er, at man er dygtig til de aktiviteter, der foregår. Det opleves derfor som et nederlag, når de står på scenen, men ikke kan leve op til de normer og standarder, der gør sig gældende.

“...altså det der med hvis man er dårlig, så har man ikke rigtig lyst til at og møde op, fx jeg er sindssyg dårlig til at danse, eehm og jeg må indrømme, at

det her danseforløb, der har jeg da aller mest lyst til og bare blive væk...”
(Fokusgruppeinterview I, 03.11.2015).

Pigernes oplevelse af et præstationskrav kan relateres til Ulla Thorup Nielsens udsagn om præstationssamfundet (Nielsen, 2011). Hun beskriver, at der i nutidens præstationssamfund bliver sat lighedstegn mellem præstation og identitet. Den enkeltes identitet, kommer til at afhænge af, hvad vedkommende kan præstere (Ibid). Pigerne skal således præstere, hver gang de har idræt, både fordi de er en del af en forestilling, men også fordi deres identitet i nogen grad afhænger af det. Dette kan medfører, at pigerne ikke har lyst til at deltage i idrætsundervisningen, da de ikke føler, de kan leve op til den rolle, de forventes at spille på scenen.

KROPPEN OG DEN PERSONLIGE FRONT

Pigernes krop og tøjstil er begge forhold, der har stor betydning for deres følelse af at være udstillet. Dette kan forstås ud fra Goffmans tanker om *den personlige front* (Jacobsen og Kristiansen, 2002). Pigerne udtrykker, at de er meget opmærksomme på, hvordan de fremtræder før, under og efter idrætsundervisning. De er bevidste om, hvordan de præsenterer sig selv, da de ønsker at besidde de rette *overfladedekorationer* (Ibid, 2002): *“Jeg kan også godt finde på at prøve det [idrætstøjet] dagen før, hvis det skulle være det..”* (Fokusgruppeinterview I, 03.11.2015). En forklaring på dette er, at pigerne skal signalere, at de respekterer den sociale kontekst, de er en del af. Respekten for den sociale kontekst handler i høj grad om, at der er en form for dresscode, de skal leve op til, hvilket kommer til udtryk i interviews med pigerne.

“Altså jeg vil da godt sige, at hvis jeg kigger på en, en person og... (...) ...at man kan se, at træningssættet og gearet måske ikke lige er sådan helt i top... (...) ...så kan man sagtens ud fra det konkludere, nå måske er han eller hun ikke så god til idræt...” (Fokusgruppeinterview I, 03.11.2015)

Det er tydeligt, at den personlige front er afgørende, da pigerne vurderer hinanden ud fra denne. En persons evne til at dyrke idræt vurderes på baggrund af vedkommendes idrætstøj, ligesom idrætstøjet er med til at signalere et ønske om at passe ind i den sociale kontekst. Det sociale samvær er særligt betydningsfuldt for pigerne. Når pigerne udtrykker, at de gerne vil se godt ud overfor de andre piger, er det netop et udtryk for et ønske om, at være en del af det sociale samvær pigerne imellem. Beklædning signalerer et tilhørsforhold til en social gruppe, hvilket ydermere er med til at understrege betydningen af den rigtige påklædning (Damkjær, 1994, s.140). Der kan stilles spørgsmålstejn ved, hvorfor tøjet fylder så meget. Pigernes

egne forklaringer er fitnesskulturens sexfiksering og det, at der er gået "mode" i træningstøjet.

"...fitnesskulturen har været med til at fremme sex indenfor sport, at nu handler det om at være sexet og sådan... Jeg tænker da også at sån når man tar i fitness, så er det da meget mere motiverende og se lidt godt ud..." (Fokusgruppeinterview I, 03.11.2015)

Pigernes ønske om at besidde de korrekte overfladedekorationer er ikke noget, der kun gør sig gældende før idrætsundervisningen, men noget pigerne viderefører til den. Pigerne udtrykker, at det er vigtigt for dem at se godt ud, mens de dyrker idræt. Der er dog forskel på, hvilken indsats pigerne ønsker at lægge i idrætsundervisningen.

"...Men jeg tror ikke, det går ud over den måde, jeg sådan yder sporten på, altså jeg vil godt svede, men det må godt være på en pæn måde..." (Fokusgruppeinterview I, 03.11.2015)

Citatet viser, at nogle piger gerne vil svede i idrætsundervisning, så længe de bare besidder den rette overfladedekoration (det rigtige tøj og "pænt sved"). For andre piger er det vanskeligere at være aktivt deltagende i idræt. *"Ja man vil ikke se ulækker ud når man render rundt og sveder og er rød i hovedet. Det vil man jo ikke"* (Fokusgruppeinterview II, 24.11.2015). Den personlige front har altså stor betydning for pigernes deltagelse i idrætsundervisning. Det interessante er, at pigerne selv stiller sig selv undrende overfor dette. Samtidig oplever de, at de ikke er i stand til at ændre på dette forhold, da det er noget, der ikke kun gælder i idrætsundervisningen, men i særlig grad kommer til udtryk i denne og begrænser deres deltagelse.

KROPPENS SPEJLING

At være udstillet kommer ligeledes til udtryk, når pigerne skal vise deres kroppe frem. Pigerne udtaler, at de bevidst ikke yder deres bedste; *for så sveder man og så skal man i bad og vise sin krop.*" (Fokusgruppeinterview II, 24.11.2015). En forklaring på dette kan findes i Damkjærs begreb *spejling* (Damkjær, 1994). For pigerne gælder det helt konkret, at de spejler deres kroppe i de andre pigers kroppe for at vurdere og sammenligne egenkroppen med de andre kroppe. Pigerne spejler sig dog ikke kun i hinanden, men også i den samfundsmæssige idealkrop, de særligt oplever kommer til udtryk gennem fitnesskulturen.

“Jeg synes, det er ekstremt lige nu, hvor meget fitness er kommet ind i billedet.. så det er jo virkelig bare jagten på den perfekte krop agtigt... der er så mange, man bare måler sig med... (...) ...det kan jeg også selv have en tendens til også og gøre agtigt, at man gerne vil have gap mellem sine ben og gerne vil have en tynd talje...” (Fokusgruppeinterview I, 03.11.2015)

Et andet sted pigerne møder den perfekte idealkrop er gennem sociale medier og reklamer. Pigerne er således omgivet af idealkroppe, som de kan spejle sig selv og hinanden i. I forlængelse af dette udtrykker pigerne, at de dømmes hinanden på deres kropslige udseende. Dette er en af deres egne forklaringer på, hvorfor det er så vanskeligt for dem at klæde om og gå i bad sammen. Pigerne er klar over, at dette er absurd. De italesætter, at de, trods afvigelser i form af højde, statur og generel fremtoning, har den samme kvindelige krop. Alligevel fortsætter de med at spejle sig i hinanden.

Idrætsundervisningen er en kompleks scene for pigerne. Den kropslige udstillethed komplicerer deres identitetsprocesser, hvilket gør det vanskeligt for dem at opretholde det selv billede, de gerne vil præsentere. Dette nedsætter lysten til at deltage.

Foto: Jens-Ole Jensen

LÆRERENS BETYDNING

Den anden centrale og oplevede barriere for pigernes deltagelse er lærernes tilgang til undervisningen. Hvor Goffman og Damkjær har skabt forståelse for kroppens udstillethed, kan Per Fibæk Laursen skabe forståelse for lærerens betydning. Laursen anvender tre begreber, som er afgørende for at opnå en god undervisning: *Enkelt og klart budskab* omhandler, at læreren tydeligt skal udtrykke, at undervisningen rummer noget vigtigt - at eleverne gennem undervisningen kan tilegne sig noget værdifuldt (Laursen, 2007, s.157). *Budskab til den basale forforståelse* betyder, at undervisningen skal være i kontakt med elevernes basale forforståelse, men samtidig udfordre dem så undervisningen ikke stagnerer (Ibid, s.157). *Inkarnering og praktisering af eget budskab* betegner, at læreren selv skal praktisere den undervisning, vedkommende formidler (Ibid, s.158).

LÆREREN SOM EN BARRIERE FOR DELTAGELSE

Nogle lærere udviser i pigernes øjne ikke *respekt for eleverne* (Laursen, 2004), idet pigerne føler sig reduceret til genstande, der "bare" er gode eller dårlige. Derudover føler pigerne sig nedgjort, særlig gennem det at det langt fra er alle lærere, som kan deres navne. Dette resulterer i en mangel på respekt over for disse lærere og en manglende lyst til at deltage. Derimod har pigerne respekt for og tillid til de lærere, der udviser omsorg og interesse for den enkelte.

Pigerne oplever ikke altid, at lærerne formår at fremstille idrætsundervisningen som noget positivt eller værdifuldt. Meningen med idrætsundervisningen fremstår uklar eller er direkte mangelfuld for pigerne. Undervisningen mangler et *enkelt og klart budskab* (Laursen, 2007), hvilket begrænser pigerne i deres deltagelse. Yderligere giver pigerne udtryk for, at lærerne ikke bare mangler at skabe mening med undervisningen, men (ubevidst) ødelægger den mening, som pigerne selv har tillagt den.

"...altså vi havde også et basketball forløb, det var virkelig fedt, jeg kan godt lidt at spille basket, det er sådan en sjov sport og sådan en holdsport, men vores lærer gjorde det virkelig bare til sådan lidt et kedeligt forløb, for det handlede bare om at hun skulle vise, hvor god hun var til at alle de forskellige ting..." (Fokusgruppeinterview I, 03.11.2015)

Det antages, at pigerne i ovenstående situation selv er i stand til at tillægge undervisningen værdi og mening. I situationen formår læreren dog ikke at anvende dette positivt. Det er pigernes oplevelse, at læreren bliver fokuseret på egne evner. Dermed forsvinder den mening, som de selv havde tillagt undervisningen, hvilket resulterer i, at det bliver ligegyldigt at lære.

Pigerne giver ligeledes udtryk for, at de oplever undervisningen som stagneret. Hvis det kun er de klassiske sportsgrene, der undervises i, eller hvis et forløb trækker ud over mange uger, bliver det kedeligt. *Budskab til den basale forforståelse* (Laursen, 2007) bliver en mangelvare i undervisningen. Det indhold, lærerne formidler, er ikke med til at udvide eller ændre elevernes forforståelse, hvilket medfører, at undervisningen bliver kedelig. Her er det afgørende, at læringen har en almen gyldighed (Rogers, 2000, s.116f). Læring skal gå ud over selve lærings-situationen. Den skal være brugbar i forskellige sammenhænge og være med til at udvide muligheden for deltagelse i andre situationer (Dreier, 2000, s.85; Rogers, 2000, s.116f).

Læreren egen deltagelse har ligeledes stor betydning. Som idrætsunderviserer er man privilegeret, fordi man på en særlig måde har mulighed for at være tage del i undervisningen og praktisere denne sammen med eleverne. På den måde kan man gå foran og gennem kropslig deltagelse viderefremidle nogle af de idrætslige værdier til eleverne. Nedenstående citat tydeliggør, at det ikke er alle idrætslærere, der gør brug af dette, hvilket påvirker pigerne i en negativ retning:

“...vi har både idrætslærere som... (...) ...altid [er] med... (...) ...og så har vi nogen som bare står lidt mere og diktere, og så bliver det ikke så meget sådan en følelse af, at vi løfter i fællesskab...” (Fokusgruppeinterview I, 03.11.2015)

Når lærerne er deltagende, får pigerne i højere grad en følelse af samhørighed og fællesskab, hvilket skaber lyst til deltagelse. Her bliver *inkarnering og praktisering af eget budskab* (Laursen, 2007) relevant. Det er vigtigt, at læreren udøver sit fag, da vedkommendes troværdighed ellers bliver anfægtet (Ibid, s.158). Pigerne bliver mere inspirerede af lærere, der er deltagende. Lærere, der står passivt på sidelinjen, opleves ofte som dikterende og kommanderende.

Afslutningsvis har det betydning for pigerne, at lærerne har en *helhjertethed* (Laursen, 2004) og *en gennemtrængende personlig involverethed* (Laursen, 2004). Pigerne udtrykker, at lærernes indstilling smitter af på dem. Hvis lærerne *“...selv synes det er fedt at spille volley, vil vi måske også synes det.”* (Fokusgruppeinterview II, 24.11.2015). Det ligger implicit i pigernes udsagn, at de ikke forstår, hvorfor de skulle møde op med en positiv indstilling, hvis lærerne ikke gør det. Læreren kommer til at fremstå som en barriere for pigernes idrætsdeltagelse, hvis vedkommende ikke brænder for faget eller udøver dette.

PERSPEKTIVER PÅ PIGERNES BARRIERER FOR DELTAGELSE I IDRÆTSUNDERVISNING

Artiklen har forsøgt at skabe forståelse for, hvilke barrierer der er for pigers deltagelse i idrætsundervisningen i gymnasiet. Piger oplever idræt som et positivt og betydningsfuldt fag, da det kan give anderledes kropslig viden og skabe fælles historier. Dog oplever piger adskillige barrierer i forbindelse med deres deltagelse i idrætsundervisningen, hvor de mest betydningsfulde fremstår som *oplevelsen af udstillethed og lærerens tilgang*. Som det fremgår af pigernes udtalelser, spiller samfundet en væsentlig rolle i forhold til den kropslige udstillethed. Det er vanskeligt at ændre samfundet, hvorfor den opnåede viden på dette område kan være svær at udnytte i praksis. Derimod er læreren som en barriere noget, der kan arbejdes med i praksis. Hilde Hiim og Else Hippe beskriver, hvordan lærerens betydning ikke kan eller må negligeres: *“Læreren selv kan betragtes som en ramme-faktor af særlig betydning for elevernes læring.”* (Hiim & Hippe, 1993, s.78). Når artiklen klarlægger, at læreren er en barriere for pigernes idrætsdeltagelse, er dette et aspekt, som lærere bør forholde sig aktivt til.

Fremadrettet vil det være interessant at undersøge, hvordan der kan arbejdes med pigers oplevede barrierer for deltagelse i idrætsundervisningen og dermed skabe et større grad af engagement i idrætsundervisningen i gymnasiet. Et udgangspunkt kunne være at undersøge, hvor tidligt de italesatte barrierer opstår i idrætsundervisningen. Er det udelukkende noget, der gør sig gældende i gymnasiet, eller oplever piger i folkeskolen samme barrierer? Der kunne også anlægges et bredere perspektiv, så fokus ikke kun var på piger, men på alle gymnasieelevers barrierer for deltagelse i idrætsundervisningen. Derudover kunne det undersøges, hvad piger selv vil foreslå som løsninger på deres barrierer. Afslutningsvis kunne det være interessant at gennemføre et handlingsrettet forskningsprojekt. Der skulle således implementeres løsningsforslag i undervisningen med henblik på at skabe udvikling og ændring af pigernes deltagelse i idrætsundervisningen.

REFERENCER

Damkjær, S., *Kroppen*, i Madsen, A., Ejersbo, S. & Damkjær, S. (red) (1994), *Den kultursociologiske omtanke*, Akademisk Forlag, København K.

Danmarks Evalueringsinstitut (2004), *Idræt i folkeskolen*, Danmarks Evalueringsinstitut, København Ø.

Dreier, O., *Læring som ændring af personlig deltagelse i sociale kontekster*, i Nielsen, K. & Kvale, S. (2000), *Mesterlære – læring som social praksis*, Hans Reitzels Forlag, København K.

Goffman, E. (1990), *The Presentation of Self in Everyday Life*, Penguin Books, London, genoptryk.

Halkier, B., *Fokusgrupper*, i Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2015), *Kvalitative metoder - En grundbog*, Hans Reitzels Forlag, København K, 2. udgave.

Hiim, H. & Hippe, E. (1993), *Læring gennem oplevelse, forståelse og handling - en studie-bog i didaktik*, Gyldendal, København.

Ibsen et al (2015), *Pigers idrætsdeltagelse - Hvorfor er der så mange piger, der ikke går til idræt?*, Syddansk Universitet, Institut for Idræt og Biomekanik, Movements 2015:1.

Jacobsen, M.H. & Kristiansen, S. (2002), *Erving Goffman. Sociologien om det elementære livs sociale former*, Hans Reitzels Forlag, København K

Jørgensen, P. (2006), *Pigerne, drengene og gymnasieidrætten i det 20.århundrede*, Syddansk Universitetsforlag, Odense.

Laursen, P.F. (2004), *Den autentiske lærer. Bliv en god og effektiv underviser - hvis du vil*, Nordisk Forlag A/S, København.

Laursen, P.F. (2007), *Didaktik og kognition - En grundbog*, Nordisk Forlag A/S, København, 2. udgave.

Munk, M. & von Seelen, J. (2012), *Status på idrætsfaget 2011*, webudgave; https://www.ucsyd.dk/fileadmin/user_upload/viden_udvikling/120411_SPIF_net.pdf, KOSMOS, Haderslev. (Besøgt d.09.04.2016).

Nielsen, U.T. (2011), *Praestationssamfundet skaber defensive mennesker...*, webudgave; <http://fagogsamfund.utni.dk/fag/2011/12/praestationssamfundet-skaber-defensive-mennesker>, Besøgt d.08.12.15. Opdateret 08.12.11.

Rasborg, K., *Socialkonstruktivismen i klassisk og moderne sociologi*, i Fuglsang, L., Olsen, P.B. & Rasborg, K. (red) (2013), *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne. På tværs af fagkulturer og paradigmer*, Samfundslitteratur, Frederiksberg C, 3.udgave.

Rogers, C.R., *Hvad er læring?*, i Illeris, K. (2000), *Tekster om læring*, Roskilde Universitetsforlag, Roskilde.